f 125.804, ofwel $61\frac{1}{5}$ %, zijn geweest. Met de sloep de Goudvink en met de Mossel is van Padang en Pulau Tjinkuk 451.19. $2\frac{1}{3}$ mark fijn gesmolten goud, 65.900 lb zwarte peper, één pikol extra ordinaire witte en 66 pikol gewone benzoë te Batavia aangevoerd.

BENGALEN

Via Ceylon brachten de Deunisveld en de Lekkerlust direct de geheime, gewone en aparte brieven van het bestuur te Bengalen van 20 en 22 maart 1764 mee. Naast wat hierboven reeds is gemeld zijn er niet onwaarschijnlijke berichten uit Patna dat)

--- de nabab Cassim Alichan met één door den wazier Souja Uddoula bijeen gebragt nombreus leger, dat wel begroot wierd op hondertduyzent man, weder na de beneeden landen rukte, dat daarentegen alle de gemeene Engelsche Europeesche militairen en naderhand ook een corps van 3000 hunner sipays bij mangel van betaaling met volle wapens hun campament verlaten hebben. En schoon de eerste op 184 man na, en van de laaste ook 2000 door goede woorden van de officieren en aanbod van wat intusschen versameld gelt tot hun pligt weer gebragt waren, egter de overige, nergens naar willende luysteren, verder afgeweeken, zo de gerugten wilden, bij een bovenlandsche mogentheyt in dienst genoomen zijn. Dus er na alle apparentie nog geen eynde van den vernielenden oorlog in de provintiën van Behaar en Bengale voor eerst te wagten zij en de heeren Britten teffens in veel onzeekerheyt over de kans der wapenen verseeren.

(Door de schrik die de Engelsen de inlanders hebben aangejaagd, kunnen zij hen naar welgevallen dwingen en ook de Compagnie tonen wie rond de Ganges de baas is, zoveel ze daartoe maar gerechtigd schijnen te zijn. De genoemde geheime brief van het bestuur te Hooghly getuigd daarvan opnieuw met het nieuws dat, ondanks het protest van de gezagvoerders, een zekere matroos Anthoni Fernandus uit Livorno uit de Vrouwe Kornelia Hillegonda is gelicht. [fol. 148] Hij zou met dat schip wegens desertie naar Batavia worden gebracht. De bekende Engelse kapitein John Bladen Tinker, die de opdracht gaf Fernandus aan te houden, voerde, als dat al hout snijdt, aan dat deze een geboren Engelsman was die uit de dienst van de koning van Engeland gedeserteerd was. Tegelijkertijd klaagde Tinker dat de opperstuurman van de Vrouwe Kornelia Hillegonda een schuit met zes overlopers van het Engelse schip Winchelsea had aangehouden, waarvoor hij genoegdoening eiste. Er is geantwoord dat dat onmogelijk was, omdat dat schip naar Batavia was vertrokken. Om recht van spreken te hebben is op informatie van de advocaat-fiscaal de opperstuurman bij besluit van 29 mei en 5 juli 1764 gekort met drie maanden gage, omdat hij de Engelse jol of schuit enige dagen had vastgehouden. [fol. 149] Het is onaangenaam dat volgens de gewone brief van het bestuur de staatrekening over 1762/63 aan uitgaven f 507.565 aangeeft en aan inkomsten maar f 190.667, zeker daar ook in het boekjaar 1763/64 de verkoop zeer gering is geweest. Het enige goede is dat men verwacht meer en betere opium te kunnen kopen, maar met de inkoop van textiel is het hopeloos. Daarom zijn de retourschepen via Sumatra's Westkust gestuurd. Dit zijn de Oranjezaal voor de kamer van Amsterdam, de Huis te Boede voor die van Zeeland, de Vrouwe Kornelia Hillegonda voor die van Rotterdam met een derde van de lading voor de kamer van Delft, en de Stralen voor die van Hoorn met eveneens een derde voor de kamer van Enkhuizen. Als er slechts lading voor drie schepen is, dan valt de kamer van Rotterdam hier geheel buiten. Voor deze aangelegenheid wordt verwezen naar de besluiten van 29 mei en 4 juni 1764. Voor de prijzen van de textiel vergeleken met informatie in de brief van 5 juni 1764, wordt verwezen naar de brief van 7 augustus naar Sumatra's Westkust

COROMANDEL

[fol. 150] De prijzen van de textiel zijn ook een belangrijk onderwerp in de brieven naar Coromandel van 30 april, 14 juni en 24 september 1764. Daaruit blijkt dat erop wordt gelet dat de kwaliteit in overeenstemming met de prijs is, dat er vergoedingen worden opge-